

معاونت پژوهشی

فرم پیش نویس طرح های کمیته تحقیقات دانشجویی

عنوان فارسی طرح:

بررسی ارتباط اضطراب ناشی از کوید ۱۹ و تاب آوری در پرستاران بخش های ویژه در بیمارستان های شهر قزوین در سال ۱۴۰۰

عنوان انگلیسی طرح:

Investigating the relationship between anxiety caused by covid19 and resilience in special sections nurses in Qazvin hospitals in 1400

نام و نام خانوادگی مجری/ مجریان به فارسی و انگلیسی:

علی محمودی

Ali mahmodi

بهاره یوسفی

Bahareh yousefi

استادیار/دانشیار

فروش رشوند

Farnosh Rashvand

دانشکده/مرکز تحقیقاتی: دانشکده پرستاری مامایی

نوع مطالعه:

کیفی کارآزمایی بالینی اپیدمیولوژیک تحلیلی (موردی- شاهدی، هم گروهی)
 تولیدی پایه (تجربی) اپیدمیولوژیک توصیفی مبتنی بر اطلاعات بیمارستانی

نحوه مشارکت:

بدون مشارکت چندمرکزی داخلی چند مرکزی خارجی

در صورت مشارکت نوع و نحوه همکاری و تامین اعتبار را ذکر نمایید:

تاریخ پیشنهاد: / / *تاریخ شروع: / /
 *تاریخ تصویب: / / *تاریخ خاتمه: / /
***تاریخ تصویب در شورای پژوهشی دانشکده/مرکز: / /**

مدت اجرا:.....17 ماه

آیا طرح در راستای اولویت های پژوهشی دانشگاه است؟

اولویت شماره..۹... صفحه.....۲...

بلی
 خیر

آیا موازین و دستورالعمل های اخلاقی وزارت متبوع، مندرج در سایت دانشگاه به آدرس زیر را مطالعه کرده اید؟
<http://vcr.qums.ac.ir/Portal/home/?172148/> کمیته ۲۰٪ اخلاق

بلی
 خیر

آیا طرح نیاز به مطرح شدن در کمیته اخلاق در پژوهش های علوم پزشکی دانشگاه را دارد؟

*تاریخ جلسه: / /

بلی
 خیر

* موارد ستاره دار پس از تصویب طرح تکمیل خواهد شد.

قسمت اول- اطلاعات مربوط به مجریان و همکاران اصلی طرح

۱-۱ اطلاعات مربوط به مجریان طرح:

نام و نام خانوادگی	کد ملی	تخصص و رتبه علمی	نشانی و تلفن همراه	ایمیل دانشگاهی	ایمیل شخصی	محل امضاء
۱ علی محمودی		دانشجوی کارشناسی (م جری)				
۲ بهاره یوسفی		دانشجوی پرستاری (م جری دوم)			bahare.usefi2000@gmail.com	
۳ فرنوش رشوند		دانشیار دکترای آموزش پرستاری			n.rashvand@yahoo.com	
۴						

۲-۱ اطلاعات مربوط به همکاران اصلی طرح:

نام و نام خانوادگی	تخصص و رتبه علمی	نوع همکاری	نشانی و تلفن تماس	محل امضاء
۱ مریم مافی	کارشناس ارشد	مشاور آماری		
۲ امید طاهرخانی	دانشجوی پرستاری	همکار		
۳ محمدرضا شیخی	دکتری روان پرستاری	استاد ناظر		
۴				
۵				

۳-۱ فهرست پژوهشهای قبلی مجریان و مقالات چاپ شده مرتبط با طرح مورد نظر قید شود.

قسمت دوم- اطلاعات مربوط به طرح پژوهشی

الف-۱- عنوان طرح به فارسی:
بررسی ارتباط اضطراب ناشی از کوید ۱۹ و تاب آوری در پرستاران بخش های ویژه در بیمارستان های شهر قزوین در سال ۱۴۰۰

ب-۱- عنوان طرح به انگلیسی:

Investigating the relationship between anxiety caused by covid19 and resilience in special sections nurses in Qazvin hospitals in 1400

۲-۲ نوع طرح:

Experimental Development

□ بنیادی-کاربردی

*** Applied*

■ کاربردی

**Basic*

□ بنیادی

۲-۳ بیان مسأله و بررسی متون (در صورت نیاز از حداکثر ۲ صفحه اضافی استفاده و کد مراجع را پی در پی ذکر نمائید.)

شیوع بیماری کرونا و ویروس از دسامبر ۲۰۱۹ در ووهان چین آغاز و بسیاری از مناطق جهان را آلوده ساخته است. در ایران نیز کرونا شیوع فراوانی داشته و سلامتی جسمی و روانی افراد را به خطر می اندازد. (۱) از مهم ترین نشانه های این بیماری ، علائم حاد تنفسی است که در دو درصد موارد منجر به مرگ بیمار می شود. با توجه به قدرت شیوع و انتقال بیماری ، سازمان جهانی بهداشت در ۴ فوریه وضعیت اضطراری اعلام و توصیه نمود تا کشورها ، اتصال فرد به فرد این بیماری را از طریق کاهش تماس افراد بخصوص افراد مبتلا و کارکنان بخش های مراقبتی و درمانی بیماران کاهش داده و گسترش جهانی آن را کنترل نمایند. (۲)

بیماری همه گیر ویروس کرونا یک چالش بی سابقه برای سیستم های مراقبت های بهداشتی در سراسر جهان است. (۳) بعضی از مشاغل و محیط کار ، بالقوه باعث ایجاد استرس و تنش در کارکنان می شود. بیش از ۸۰ درصد از مراقبت های مستقیم بیماران در سیستم های مراقبت های بهداشتی و نظام سلامت بر عهده پرستاران می باشد. (۴) با همه گیری کرونا پرستاران با طوفانی کامل از شرایط روبه رو شدند که سلامتی و توانایی آن ها برای انجام شغل خود را تهدید می کند. (۳) آن ها به عنوان اولین خط مراقبت از بیماران بستری ، نقش اساسی در درمان و پیشگیری از روند صعودی بیماری دارند. (۵) به دنبال این اورژانس جهانی کارکنان مراقبت های بهداشتی به ویژه پرستاران با افزایش کار مواجهه شدند. در روزهای ابتدای شیوع بسیاری از کارکنان درمان به این ویروس آلوده شده و درگذشتند. (۶) بروز مشکلات متعدد حاکی از این شرایط سلامت روان افراد و کادر درمان را تهدید می نماید و بی شک یکی از مهم ترین این عوامل در وضعیت حاضر، اضطراب است. (۲)

اضطراب به معنای نگرانی مبهم ، مفرط و غیر قابل کنترل همراه با نشانه های جسمی در غیاب اشیا ، محرک ها و موقعیت های خاص است و اضطراب کرونا به معنای اضطراب ناشی از مبتلا شدن به ویروس کرونا است. (۱) اضطراب یکی از نشانه های مشترک در بیماران دچار اختلال های مزمن تنفسی از جمله کرونا است که از طریق تضعیف سیستم ایمنی بدن بر سلامت و کیفیت زندگی تاثیر منفی می گذارد. (۲) از طرفی نشانه های زیادی از آن در کادر درمان گزارش شده ، در یک

بررسی روی پزشکان و پرستاران بیمارستانی در ووهان چین در طی انتشار بیماری کووید ۱۹، نشان داده شد ۵۵ درصد از کارکنان مراقبت های پزشکی درجه بالایی از علائم افسردگی، ۴۴ درصد اضطراب و ۳۴ درصد بی خوابی را تجربه کردند. (۷) در کنار این عوامل، پوشیدن تجهیزات محافظتی سنگین به مدت طولانی و دشواری در انجام اقدامات مراقبت از مهم ترین دلایل خستگی و اضطراب پرستاران به شمار می آیند. (۸)

از آنجایی که ماهیت تنش زای شغل پرستاری توجه به ظرفیتهای فردی و روانی که فرد به کمک آنها بتواند در شرایط دشوار مقاومت نموده و دچار آسیب دیدگی نشود و حتی در تجربه چنین شرایط مشکل آفرین یا بحرانی، خود را از لحاظ شخصیتی ارتقاء ببخشد اهمیت دارد، یکی از مهمترین توانایی های انسان که در شرایط سخت و فشارهای روانی باعث سازگاری مؤثر با تغییرات و عوامل خطر و تنش زا شده و عاملی در جهت مقاومت در برابر مشکلات است، تاب آوری میباشد. (۹) تاب آوری در طی دو دهه گذشته در حوزه روان شناسی مورد توجه زیادی قرار گرفته است. (۱۰) مفهومی که گرچه هنوز در مورد ماهیتش توافق چندانی صورت نگرفته اما به دلیل این که یک از شاخه های سلامت روان است اهمیت خاصی دارد (۱۰) تاب آوری سطحی از مقابله با سختی ها است یا درجه ای که افراد به مشکلات پاسخ می دهند و توانایی است که به افراد امکان غلبه بر سختی ها و مشکلات را می دهد. (۱۱) یکی از راهبردهای مقابلهای که به فرد کمک میکند تا با شرایط استرس زا روبرو شده و از اختلالات بیماری زا نجات یابد، تاب آوری است. تاب آوری یک فرآیند پویاست که به موجب آن افراد هنگام روبرو شدن با سختی، رفتارهای سازگارانه مثبتی را از خود به نمایش میگذارند. تاب آوری میتواند به عنوان یک روش درمانی در کاهش اضطراب بیماران استفاده گردد. تاب آوری نقش مهمی در موقعیت های استرس زا دارد و چالش های تأثیر گذار بر سلامت روان را کاهش میدهد. از تاب آوری به عنوان حفظ سلامتی و عملکرد موفقیت آمیز یا سازگاری با یک موقعیت تهدیدآمیز یا آزادنده یاد میشود. بدین صورت که هر چه میزان اضطراب افراد بیشتر باشد تاب آوری آنها کمتر می شود. (۱۲)

بسیاری از متخصصان رفتار سازمانی معتقداند که اثرات کار زیاد و عدم تعادل مناسب بین کار و زندگی شخصی افراد، اثرات نامطلوب آن بر کیفیت زندگی، مجموعه عواملی را به وجود می آورد که به صورت متقابل یا چندگانه یکدیگر را تشدید می کنند و شرایط زندگی و کیفیت زندگی را در معرض خطر جدی قرار می دهند. امروزه بسیاری از پرستاران با چالش های متعادل سازی نقش های شغلی و خانوادگی خود مواجهه اند. (۱) پرستاران به ویژه افرادی که در مواجهه با بیماران دارای تایید یا مظنون به کووید ۱۹ کار می کنند، بیشتر از همه در معرض هر دو خطر عفونت و مشکلات بهداشتی روانی بوده و بیشتر انتقال ویروس به خانواده ها، دوستان یا همکارانشان را تجربه می کنند. (۱۳) چن و همکاران در مطالعه ای به این یافته رسیدند که در نتیجه داشتن تماس نزدیک با بیماران آلوده، پرستاران نگرانی های زیادی در مورد اپیدمی و عدم اطمینان از مدت زمان آن و احتمال انتقال بیماری به اعضای خانواده خود داشتند. (۶) انجمن پرستاران آمریکا در یک نظرسنجی در سراسر کشور از نظرات و تجربیات پرستاران در مرحله اولیه بیماری در ایالات متحده انجام دادند و نشان داد، بیش از دو سوم (۶۸ درصد) از پرستاران به خاطر امنیت سلامتی خانواده و دوستانشان نگران بودند. (۱۳) آن ها با خطر زیادی برای آلوده شدن در محل کار خود روبه رو هستند و احتمال آلودگی اعضای خانواده در خانه از طریق آنها وجود دارد. برخی از کارکنان درمان به دلیل ترس از عفونت از خانواده هایشان دور بودند و نمی توانند مدت ها به خانه بازگردند. خانواده که واحد اصلی اجتماعی است، ممکن است بر سلامت روان اعضای خانواده تأثیر بگذارد. (۱۴)

پرستاران افرادی اند که در مراکز مراقبت به صورت طولانی مدت، دلتنگ همسران و فرزندان خود هستند که به دلیل سیاست های کووید از آن ها دور اند و این باعث افزایش فشار روانی و نگرانی آن ها نیز می شود. (۸) از طرفی دیگر یکی از عوامل مهم و تأثیرگذار بر سلامت روان افراد و عملکردشان در موقعیت های مختلف زندگی، تاب آوری است. با مکانیزه

شدن زندگی انسان ها و رونق صنعت و پیشرفت در جوامع مختلف، نیاز به نیروی انسانی کارآمد و موثر نیازمند مطالعه پیشایندهای اساسی رفتاری نظیر تاب آوری است. شناخت عوامل دخیل در میزان تاب آوری در برابر مسائل و مشکلات میتواند باعث جلوگیری از بروز بسیاری از رفتارهای نامساعد در محیط و پیشگیری از آن شود. (۱۵)

در مطالعه ای انجام شده بر ۳۶۰ نفر از ساکنان شهر کرج به منظور بررسی نقش واسطه‌ای راهبردهای تنظیم شناختی هیجان و نگرانی در رابطه بین تاب آوری و اضطراب ابتلاء به کووید-۱۹، نتایج نشان داد، افرادی که از تاب آوری چندان بالایی برخوردار نیستند در مواجهه با احتمال بالای ابتلاء به ویروس کووید-۱۹، مستعد نگرانی درباره ابتلاء به این ویروس و متوسل شدن به راهبردهای منفی تنظیم شناختی هیجان هستند که بر اضطراب ابتلاء به کووید-۱۹ می‌افزاید(16).

با توجه به مطالب فوق شرایط و بحران حاضر باعث تغییر در روابط پرستاران و کادر درمان با اعضای خانواده و دیگر افراد شده است که می‌تواند عواقبی با خود همراه داشته باشد و از آن جایی که تاکنون هیچ مطالعه ای در این زمینه صورت نگرفته است، این طرح با هدف بررسی ارتباط اضطراب ناشی از کوید۱۹ و تاب آوری در پرستاران به عنوان کادر خط مقدم در این بحران، صورت می‌پذیرد.